

Résumé

Tato diplomová práce se zabývá třemi českými univerzitami v letech 1947 - 1950, Univerzitou Karlovou v Praze, Masarykovou univerzitou v Brně a Univerzitou Palackého v Olomouci. Abych mohl události okolo února 1948 popsat a následně srovnat, bylo třeba se vrátit o pár let zpět, tedy k době krátce po skončení druhé světové války, neboť poválečný vývoj má bezesporu vliv na dění v následujícím období. Po skončení války se univerzity musely potýkat s personálními a hmotnými ztrátami. Mnoho profesorů se na svá pedagogická a vědecká místa nevrátilo, velká část jich zemřela v důsledku nacistického teroru. Neutěšený stav budov, které byly především bombardováním či jinými výbuchy poškozeny, řešila především Masarykova univerzita v Brně.

Bezprostředně po válce řešily univerzity v Praze a Brně personální zaměstnaneckou očistu od kolaborantů a lidí jinak se provinivší proti národní cti a státu. Nejvíce byla postižena brněnská univerzita. Byly ovšem i případy, kdy obvinění bylo nepravdivé, jen na základě nepravd a polopravd či z pouhého lidského vyřizování si účtů z dob minulých. Další problém nastal při enormním zájmu mladých lidí o studium, kdy se zájem o vysoké školy v důsledku uzavření českých vysokých škol nacisty na podzim 1939 (do r.1945) navýšil. Olomoucká univerzita byla sice založena až zhruba rok po válce, přesto i ona zaznamenal velký příliv studentů.

Na cestě univerzit k únoru 1948, byly jejich nedílnou součástí i samotní studenti a studentské spolky. Studentský živel se mnohdy stával terčem ostrých mediálních výroků některých komunistických pohlavárů, přesto až do února 1948 fungovaly studentské spolky v dosud starých zaběhnutých tradicích. Po únoru 1948 však byli zcela přeorganizováni, personálně očištěni a zbaveny své nezávislosti.

Po převratu 25. února 1948 se faktické moci na univerzitách ujímají akční výbory národní fronty složené z komunistů a jejich sympatizantů a které okamžitě zahajují očištný proces od *nepřátel lidu* a komunistické ideologie. Čistky, které se rovněž dobově nazývají *studijní prověrky* či *demokratizace univerzit*, pokračují až do roku 1950 a postihují všechny zaměstnance a studenty univerzit.